

Motion till riksdagen 2024/25:3325

av **Andrea Andersson Tay m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2024/25:81 Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett generellt fiskeförbud bör införas i marina skyddade områden och att fiske endast bör tillåtas om det kan bedrivas utan att påverka områdets bevarandevärden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett förbud mot icke skonsam bottentrålning inom EU och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för att begränsa bottentrålning i tid och rum för svenskt och utländskt fiske till de områden där det gör minst skada för ekosystemen och inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2 Bakgrund

Regeringen föreslår i propositionen att bemyndigandet i fiskelagen gällande hänsyn till naturvårdens intressen ska utvidgas så att föreskrifter om förbud mot bottentrålning ska få meddelas även om de är så ingripande att fisket avsevärt försvåras. Detta ska gälla i marina nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden eller Natura 2000-områden. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2025.

3 Förslaget är ett steg i rätt riktning

Vänsterpartiet anser att regeringens förslag är ett viktigt steg i rätt riktning. Botten-trålning har ofta stor påverkan på ekosystemet och miljön. Bottentrålning har inte bara effekter på de fiskar och skaldjur som fångas utan påverkar direkt botten och de bottenlevande organismerna. Det ger även andra negativa effekter som minskat siktdjup och ökad sedimentering över fastsittande växt- och djurarter. Det påverkar därmed miljön på flera sätt både genom fysisk påverkan på livsmiljöer och biologiskt genom att artsammansättningen förändras. Bottentrålning påverkar även klimatet negativt genom att frigöra kol från sedimenten som orsakar koldioxidutsläpp.

Det är därför nödvändigt att reglering kan införas som stoppar bottentrålning även om det resulterar i att fisket avsevärt försvåras eller upphör. Vänsterpartiet anser att en sådan reglering bör omfatta hela territorialvattnet.

Vänsterpartiet anser även, i likhet med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Tierps kommun, att även andra fiskemetoder än bottentrålning kan behöva regleras och att det därför skulle vara mer ändamålsenligt att helt ta bort hindret mot att meddela föreskrifter som avsevärt försvårar fisket. Vänsterpartiet anser att det behöver införas ett generellt fiskeförbud i samtliga marina skyddade områden. Fiske bör i dessa områden endast tillåtas om det kan bedrivas utan att påverka områdets bevarandevärden. Det skulle gynna fiskbestånden både i skyddade områden och i kringliggande områden samtidigt som det skulle skydda livsmiljöer och andra arter. I förlängningen gagnar detta också fiskenäringen.

Ett generellt fiskeförbud bör införas i marina skyddade områden och fiske bör endast tillåtas om det kan bedrivas utan att påverka områdets bevarandevärden. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vår uppfattning är att skadlig bottentrålning måste förhindras även i de oskyddade delarna av vår havsmiljö. Den största delen av bottenlevande fisk och skaldjur som fångas av svenskt yrkesfiske fiskas med bottentrål. Det pågår utveckling av mer skonsamma redskap. Det är viktigt att denna utveckling backas upp av politiska beslut genom krav på att man använder sig av de mest skonsamma fiskeredskap som finns tillgängliga.

Sverige bör verka för ett förbud mot icke-skonsam bottentrålning inom EU. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Även om mer skonsamma redskap används har dock områden som trålas ofta svårt att återhämta sig. Men även i områden som trålas sällan är bottensamhällena starkt påverkade, eftersom återhämtningen är långsam. Vi anser att det borde vara möjligt att införa regleringar som begränsar bottentrålning i tid och rum. Enligt Artdatabankens rödlista är djup havsbotten den biotop som har störst andel rödlistade arter av alla svenska biotoper, både på land och i havet. Artdatabanken pekar även på behovet av att inrätta fler sammanhängande skyddsområden mot just bottentrålning. Enligt utvärderingar från SLU kan fisk öka i både antal och storlek i områden som är fiskefria under längre tid. Sverige måste också uppfylla mål om god bottenintegritet i havsmiljödirektivet. Att minska påverkan från bottentrålning är en viktig åtgärd för att uppnå detta.

Många som fiskar med hjälp av trål gör det på ungefär samma sträcka men kan emellanåt lägga trålen på en annan plats. Detta gör att även de bottnar som bara trålas någon gång ibland blir väldigt påverkade av trålningen, trots att de inte ger särskilt stora bidrag till fångst eller ekonomi.

Vänsterpartiet menar att givet hur stora konsekvenser bottentrålning har för områden som sällan trålas, och även för havet i stort, är det dags att se över möjligheten att skapa trålområden och dedikerade sträckningar där det är tillåtet att tråla. Sådana områden skulle kunna föregås av en konsekvensutredning som utreder vilka områden som lämpar sig bäst utifrån både ett miljöperspektiv och ett socioekonomiskt perspektiv. Detta skulle möjliggöra återhämtning av bottenarna i de områden som inte längre trålas och hjälpa Sverige att uppnå havsmiljödirektivets mål om god bottenintegritet. Dessutom är det en viktig åtgärd för att nå den internationella överenskommelsen om att 30 procent av havsområdena i världen ska vara skyddade 2030. Det kan även ge andra positiva miljöeffekter såsom minskad övergödning. I förlängningen fungerar skyddade områden även som en försäkring för fisket då det förhindrar överfiske och bevarar större fiskar som är viktiga för beståndens reproduktionsförmåga.

Regeringen bör ge Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utreda förutsättningarna för att begränsa bottentrålning i tid och rum för svenskt och utländskt fiske till de områden där den gör minst skada för ekosystemen och inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Andrea Andersson Tay (V)

Kajsa Fredholm (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Malin Östh (V)

Hanna Gunnarsson (V)

Håkan Svenneling (V)